

Hanna Fredriksson på Univalent presenterade LCA-verktyget inför nära hundra åhörare.

Nytt LCA-verktyg för stenbranschen

Sveriges Stenindustriförbund lanserar LCA-verktyget **Stenfas** som mäter den samlade klimatpåverkan från brott till förädling.

– För oss som bransch är det superviktigt dels att visa att vi verkligen gör något, dels att ge medlemmarna möjlighet att analysera och åtgärda sin klimatpåverkan, säger förbundets ordförande Kai Marklin. **TEXT PETER WILLEBRAND**

UNDER SVERIGES Stenindustriförbunds årsmöte i Uppsala i februari presenterades det LCA-verktyg som konsultföretaget Univalent vid Linköpings universitet tagit fram på uppdrag av förbundet.

Arbetsnamnet för verktyget är Stenfas, och syftet att sammanställa naturstenens klimatpåverkan i olika faser, från brytning till förädling. Medlemsföretagen Hallindens Granit och Granum Stenprodukter, som representerar båda leden, har ingått i studien.

KONSULTEN HANNA FREDRIKSSON från Univalent presenterade parametrarna som ingår i verktyget, bland annat val av drivmedel och energiförsörjning.

Hon beskrev även arbetet med att säkerställa relevanta fakta och hämta in värden från offentliga databaser och underleverantörer, allt för att ge en relevant bild av den samlade klimatpåverkan slutresultatet i analysen återspeglar. Hon liknade det vid ett slags detektivarbete:

– Ibland finns inga branschfakta eller standardmått att tillgå och då måste man göra antaganden från närliggande verk-

tyg i andra branscher, till exempel vad gäller underleverantörernas produktion av utrustning, som diamantsågar.

DEN EFTERFÖLJANDE diskussionen kretsade mycket kring praktisk tillämpning och hur Stenfas kan användas och tolkas av tredje part, till exempel vid upphandlingar. Var börjar och slutar ansvaret för det enskilda företaget som ska göra analysen? var en fråga som diskuterades.

Även jämförelser med standardiserade miljödeklarationer som EPD-er, som ofta efterfrågas vid upphandlingar, var ett ämne som kom upp.

Sveriges Stenindustriförbunds ordförande Kai Marklin betonade flera gånger att huvudsyftet med Stenfas är att medlemmarna kan påbörja ett slags självdiagnos för att få fram ett mått på sin klimatpåverkan, något som samtidigt ger indikationer på vad de kan göra för att minska den. Förbundet har sedan tidigare utformat en färdplan där målet är att branschen ska vara fossilfri år 2029, att jämföras med det nationella där slutmålet är 2045.

FAKTA

Begreppen LCA och EPD

För att beräkna en produkts föroreningsutsläpp och miljöpåverkan i ett livscykelperspektiv görs en så kallad livscykelanalys (LCA). Resultaten presenteras oftast i form av en miljövarudeklaration, till exempel en EPD (Environmental Product Declaration) som beskriver den samlade klimatpåverkan av en produkt i ett livscykelperspektiv och ofta används i upphandlingar.

– Det handlar om att komma i gång med ett arbete som blir allt viktigare för vår bransch när kraven på att redovisa klimatpåverkan ökar. Hela branschen får en tydlig konkurrensfördel om vi alla sluter upp kring en gemensam metod som beskriver vår verklighet.

HANNA FREDRIKSSON på Univalent beskrev ett praktiskt fall från studien där det tydligt framgick att transporter har störst betydelse för klimatpåverkan i stenindustrin.

– För många företag handlar det alltså om se över transporter och drivmedel för att snabbt minska sin klimatpåverkan, konstaterade hon.

Stenindustrins klimatfördel har belysts i en mängd tidigare studier.

– Redan i dag lämnar natursten marginella avtryck jämfört med konkurrerande material, som exempelvis betong. När våra utsläppsmål är uppfyllda blir skillnaden än större, säger Kai Marklin.

Nästa steg att är ge Stenfas ett mer användarvänligt gränssnitt för webb. ■